

תאמר, הרי פתוב (בראשית לא) ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך וגו'. זה היה בסוף, בזמן שרצה להפרד מלבן. וכשנפרד ממנו, באו לקראתו אותם מלאכים ולוהו בדרכו.

תוספתא

רבי אלעזר ורבי יוסי חמיו היו הולכים מאושא ללוד. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, אפשר ששמעת מאביך מה שכתוב ויעקב הלך לדרכו וגו'? אמר לו, לא ידעתי. עד שהיו הולכים, הגיעו למערה של לוד. שמעו אותו קול שאומר: שני עפרים של האילת עשו לפני רצון של נחת לי, והם היו המחנה הקדוש שפגש יעקב לפניו. התרגש רבי אלעזר והסתער בנפשו, ואמר: רבון העולם כף דרכו, טוב לנו שלא נשמע, שמעתי ולא ידעתי. התרחש לו נס, ושמע אותו קול שאומר: אברהם ויצחק היו. נפל על פניו וראה את דיוקן אביו. אמר לו, אבא, שאלתי והשיבוני, שאברהם ויצחק הם שפגשו את יעקב כשנצטל מלבן. אמר לו, בני, הוצא את (פסקה) פתקה, וקח את דברי אביך הזקן, פה מדבר גדולות הנה. ולא רק זה בלבד, אלא את כל הצדיקים פוגשות נשמות של צדיקים לפניהם להצלתם, והם מלאכים קדושים עליונים.

וכא ראה, יצחק היה קנים באותה שעה, אבל נשמתו הקדושה נלקחה לכסא הפכוד של אדונו, כשנעקד על גבי המזבח, ואז נסתמו עיניו מראות. הינו שפתוב לולא וגו' ופחד יצחק היה לי.

(עד כאן התוספתא)

בא ראה, פתוב ויפגעו בו. ויפגע

במלאכי אלהים היה צריך להיות! מה זה בו? אלא הם באו להפלל בו (ולוהו בדרכו). מה זה להפלל

שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך וגו'. האי בסופא הנה, בזמנא דבעא לאתפרשא מלבן וכד אתפרש מניה, אתו לקבליה אינון מלאכי ואוזפוהו באורחא.

תוספתא

רבי אלעזר, ורבי יוסי חמיו, הוו אזלי מאושא ללוד. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, אפשר שמעת מאבון מאי דכתיב, ויעקב הלך לדרכו וגו'. אמר ליה לא ידענא. עד דהוו אזלי מטו למערתא דלוד. שמעו ההוא קלא דאמר, תרי עוזלין דאילתא עבדו קמאי רעותא דניחא לי, ואינון הוו משרייתא קדישא דערע יעקב קמיה. אתרגיש רבי אלעזר, ואסתער בנפשו, ואמר, מריה דעלמא כף אורחוי, טב לן דלא נשמע, שמענא ולא ידענא.

אתרחיש ליה ניסא, ושמע ההוא קלא דאמר, אברהם ויצחק הוו, נפל על אנפוי וקמא דיוקנא דאבוי, אמר ליה, אבא, שאילנא ואתיבונא, דאברהם ויצחק הוו, דערעו ליעקב פד אשתזיב מלבן. אמר ליה ברי, פויק (ס"א פסקה) פתקה, וסב סבתך, פום ממלל רברבן הנה. ולא דא היא בלחודוי, אלא לכל צדיקנא נשמתהון דצדיקנא מערעין קדמוהי לשיזבותיה, ואינון מלאכיא קדישי עלאי.

ותא חזי, יצחק קנים הנה בההיא שעתא, אבל נשמתיה קדישא אתנסיבת בכורסיא יקרא דמאריה, פד אתעקד על גבי מדבחא. ומפדין אסתמו עינוי מחיזו. היינו דכתיב, (בראשית לא) לולא וגו' ופחד יצחק היה לי. (ע"כ תוספתא).

תא חזי, פתיב, ויפגעו בו. ויפגע במלאכי אלהים מיבעי ליה, מאי בו. אלא אינהו אתו לאתפללא ביה (ואוזפוהו באורחא). מאי